

МЦПД

Міжнародний
Центр
Перспективних
Досліджень

ПОДАТКОВА РЕФОРМА

ОЦІНКА ОСНОВНИХ ІНІЦІАТИВ

(СТАНОМ НА ВЕРЕСЕНЬ 2015 РОКУ)

ПОДАТКОВА РЕФОРМА

ОЦІНКА ОСНОВНИХ ІНІЦІАТИВ

(СТАНОМ НА ВЕРЕСЕНЬ 2015 РОКУ)

ЗМІСТ

Вступ. Основні критерії оцінки реформи	2
1. Зменшення кількості податків	4
2. Інституційна реформа Державної фіскальної служби України.....	6
3. Розширення використання електронних сервісів	8
4. Удосконалення системи податкового контролю	10
5. Оподаткування доходів фізичних осіб та єдиний соціальний внесок	12
6. Реформа податку на додану вартість	15
7. Реформування податку на прибуток.....	17
8. Спрощена система оподаткування	19
9. Акцизний податок з роздрібних продажів	21
10. Додатковий імпорتنний збір	23
11. Податок на нерухомість.....	24
12. Трансфертне ціноутворення	26
13. Податковий компроміс	27
14. Міжсекторальний вплив податкової реформи	29
Позначення	30

ВСТУП. ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕФОРМИ

Податкова реформа є однією з найбільш очікуваних реформ для бізнесу та інвесторів в Україні. Історія постійних змін до податкового законодавства відходить ще до далеких 90-х. Проте, за всі ці роки ні одна влада так і не змогла побудувати ефективної податкової системи. Така ситуація погіршує розвиток бізнесу в Україні та позиції нашої держави на глобальному економічному ринку і в глобальних економічних рейтингах. На жаль, все частіше зазначається, що податкова реформа для України – це вже не процес, який має окреслені часові рамки, а перманентний стан, в якому вона перебуває майже 20 років.

Неефективне адміністрування податків, що підтверджують рейтингові оцінки цієї сфери, велике та несправедливе податкове навантаження, низький рівень платіжної дисципліни, нестабільність та недосконалість податкового законодавства, правова незахищеність платників податків, збільшення частки збиткових підприємств – все це наслідок неефективних податкових реформ.

Щоб забезпечити ухвалення та виконання державних рішень, що будуть сприяти реальній податковій реформі, Україна повинна буде підвищити свою спроможність до належного планування та змінити систему управління. Бізнес та громадянське суспільство від самого початку активно намагалося сприяти ефективному здійсненню податкової реформи, приділяючи найбільшу увагу полегшенню адмініструванню податків, запровадженню електронних сервісів та зменшенню податкового навантаження на бізнес. Також дані зацікавлені сторони спільно намагалися внести зміни до державної політики, які вирішили б існуючі проблеми, проте такі спроби не мали значного успіху.

Основними **бенефіціарами реформи** є бізнес та держава. Виконавцем більшості заходів з боку держави є Державна фіскальна служба та Міністерство фінансів України.

Керівними документами для оцінки запропонованих органами влади реформ є:

- Коаліційна угода Верховної Ради України VIII скликання.
- Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020».
- План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році.
- Угода про Асоціацію між Україною та ЄС (включно з ПВЗВТ).
- Меморандум про економічну та фінансову політику між Україною та МВФ.
- Пропозицій Міністерства фінансів України щодо нової податкової реформи (вересень 2015 року).
- Пропозиції Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики щодо податкової реформи (вересень 2015 року).
- Інші державні рішення, що подавалися як реформи.

Керівними документами для оцінки запропонованих громадськими ініціативами реформ є:

- Ініціативи у відкритому доступі (ініціативи Реанімаційного пакету реформ (РПР), Асоціації податкових консультантів, Нової країни).
- Ініціативи за результатами надісланих звернень.

Аналіз ініціатив щодо податкової реформи здійснювався за напрямками, відповідно до керівних документів:

1. Зменшення кількості податків.
2. Інституційна реформа Державної фіскальної служби України (ДФС).
3. Розширення використання електронних сервісів.
4. Удосконалення системи податкового контролю.
5. Зміни щодо основних податкових платежів та зборів:
 - 5.1. оподаткування доходів фізичних осіб;
 - 5.2. податку на додану вартість (ПДВ);
 - 5.3. податок на прибуток, спрощена система оподаткування;
 - 5.4. акцизний податок;
 - 5.5. додатковий імпорتنний збір;
 - 5.6. податок на нерухомість.
6. Трансфертне ціноутворення.
7. Податковий компроміс.

1. ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ПОДАТКІВ

Коаліційна угода ВРУ:

«...3.1. Зменшення кількості податків до 9, які відповідатимуть своїй економічній сутності:

- 3.1.1. Податок на прибуток;*
- 3.1.2. Податок на додану вартість;*
- 3.1.3. Податок з доходів фізичних осіб;*
- 3.1.4. Акцизний податок;*
- 3.1.5. Рентний платіж;*
- 3.1.6. Податок на нерухомість (в т. ч. на земельні ділянки);*
- 3.1.7. Екологічний податок;*
- 3.1.8. Єдиний податок (в т. ч. фіксований сільськогосподарський податок);*
- 3.1.9. Мито».*

Стратегія «Україна – 2020»:

«Зменшення кількості податків, їх розміру та спрощення порядку розрахунку і сплати».

Програма діяльності КМУ:

«Скорочення кількості податків з 22 до 9».

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

План був прийнятий після прийняття Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014, який запроваджував скорочення кількості податків.

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

«В частині надходжень, беручи до уваги необхідність зменшити податкове навантаження, одночасно розширивши податкову базу, ми скоротили викривлююче і несуттєве оподаткування за рахунок відміни або консолідації різних невеликих податків і зборів та відмінили податок на безготівкові валютні операції».

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.):

документом не визначено.

Податкова реформа Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики:

документом не визначено.

Реанімаційний пакет реформ:

«Ліквідація дрібних та антиринкових податків і зборів (як-от «держмита» та ПДФО при продажі особистого майна) за рахунок підвищення рентних платежів до оптимального рівня».

Результат:

- Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014, який запроваджував скорочення кількості податків.

Оцінка громадськості: деклароване зменшення кількості податків і зборів стало укрупненням деяких податків і зборів, податкове навантаження не зменшилося.

Оцінка бізнесу: скорочення кількості податків у цілому не призвело до зниження податкового навантаження на суб'єкти господарювання, оскільки основні податки не зазнали істотних позитивних змін у частині їхнього адміністрування, не відбувся перегляд баз оподаткування.

Проблеми: зменшення кількості податків і зборів з 22 до 11 насправді означає трансформацію у вже існуючі податки, крім того були введені додаткові збори: військовий збір та додатковий імпорتنний збір. Запроваджені зміни не мають нічого спільного зі зменшенням податкового навантаження

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) зміни повинні стосуватися не тільки зменшення кількості податків, а й зменшення податкового навантаження, перегляду податкової бази.

2. ІНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Коаліційна Угода ВРУ:

«Суттєве зменшення чисельності Державної фіскальної служби України».

Стратегія «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Програма діяльності КМУ:

документом не визначено.

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

- «суттєве зменшення чисельності працівників Державної фіскальної служби (Угода);
- установа особистої фінансової відповідальності працівників податкових та митних органів за втрати, понесені суб'єктами підприємницької діяльності через незаконні дії або бездіяльність чиновників (Угода);
- реформа державної митної справи та інтеграція в митну спільноту Європейського Союзу (Стратегія)».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

«До кінця квітня 2015 р. підготуємо план вдосконалення адміністрування; Очікується, що запровадження цієї нової системи розпочнеться з січня 2016 року надходжень, спрямований на модернізацію Державної фіскальної служби України».

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.):

документом не визначено.

Податкова реформа Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики:

- «центри обслуговування платників, виключно сервісні центри, до функціоналу яких належить приймання звітності та методологічна допомога, укомплектовані не обов'язково державними службовцями;
- обласні та у великих містах регіональні управління (аудиторські, юридичні та з питань адміністрування податкового боргу);
- офіс великих платників податків;
- аналітичний департамент у структурі Міністерства фінансів (загальна аналітика, застосування ризиків, розрахунки дохідної частини бюджету);
- незалежна організація державної форми власності, що фізично супроводжує бази даних та електронні сервіси;
- поновлення автономного статусу митних органів (створення окремого органу виконавчої влади, підпорядкованого Міністерству фінансів);
- утворення фінансової поліції, як структурного підрозділу Міністерства фінансів, на принципах та засадах ЄС (в частині, зокрема, чисельності працівників, демілітаризації);

- запровадження інституту податкових консультантів з використанням досвіду Польщі та Німеччини як найбільш вдалого (допомога у сплаті податків, складанні звітності, представлення інтересів платника у суді та податкових органах)».

Асоціація податкових радників:

«Встановлення персональної відповідальності працівників і службовців фіскальної служби та правоохоронної системи за неправомірні дії; реформування Інституту індивідуальних консультацій».

Результат:

- Розроблено та затверджено «План інституційних змін діяльності Державної фіскальної служби України»;
- Прийнято Постанову КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 548 — редакція від 22.07.2015.

Оцінка громадськості: існує ймовірність того, що більшість кадрів буде перепризначено знову, а реформа робиться для виконання вимог МВФ та отримання чергового траншу.

Оцінка бізнесу: бізнес підтримує ліквідацію податкової міліції, проте не її трансформацію у фіскальну поліцію; бізнес підтримує створення офісу Уповноваженого з питань підприємницької діяльності.

Проблеми: існує ймовірність того, що принципи роботи фіскальних органів не зміняться, ДФС залишиться каральним органом замість сервісної служби.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) зміна в принципах і підходах до діяльності органу;
- 2) перехід до сервісної служби з надання якісних послуг та використанням новітніх електронних інструментів для платників податків;
- 3) посилення відповідальності за корупційні діяння; перегляд кількості та функціональних обов'язків працівників фіскальної служби, підвищення їх кваліфікації;
- 4) продовження широкого обговорення реформування ДФС із залученням бізнесу, громадськості та міжнародних партнерів.

3. РОЗШИРЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ

Коаліційна Угода ВРУ:

«Забезпечення скорочення витрат часу та коштів платників податків на нарахування та сплату податків шляхом скорочення кількості та обсягів податкової звітності, розширення можливостей безперешкодного дистанційного звітування та сплати податків (електронні сервіси)».

Стратегія «Україна – 2020»:

«Впровадження електронних сервісів для платників податків, забезпечення відкритості доступу до інформації про сплату податків».

Програма діяльності КМУ:

Положення відсутні.

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

«Впровадження електронних сервісів для платників податків, розроблення та прийняття нормативно-правового акту щодо скорочення кількості та обсягів податкової звітності, розширення можливостей безперешкодного дистанційного звітування та сплати податків (електронні сервіси), забезпечення відкритості доступу до інформації про сплату податків; Закріплення на законодавчому рівні функції надання узагальнюючих податкових консультацій за Мінфіном».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

«Сторони також посилюють і зміцнюють співробітництво, спрямоване на вдосконалення і розвиток податкової системи та податкових органів України, зокрема посилення потужностей збору і контролю».

Меморандум між Україною та МВФ:

Положення відсутні.

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.)

документом не визначено.

Податкова реформа Комітету Верховної ради України з питань податкової та митної політики:

- «он-лайн доступ платників податків до управління особовим рахунком (облік авансів, переплат, заліки, податковий борг);
- сплата всіх податків на єдиний казначейський рахунок без поділу на коди, підкоди бюджетної класифікації;
- спрощення форм податкових декларацій, зменшення обсягів податкової звітності».

Реанімаційний пакет реформ:

«Оптимізація всіх процесів; заборона контролю витрат, відміна податкового обліку; адміністрування податків шляхом їх автоматизації, зведення контакту платника, скорочення штату працівників та підвищення рівня обслуговування платників податків за рахунок запровадження якісних сервісів».

Нова країна:

«Відсутність важелів податкової для перевірок – всі накладні в електронному виді, переважний контроль простих величин – оборот, площа, кількість співробітників».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість» від 16.07.2015;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків» від 17.07.2015.

Оцінка громадськості та бізнесу: позитивне відношення до запровадження електронних сервісів до адміністрування податків та ведення податкової звітності, розширення можливостей до зменшення фізичного контактування з податківцями для зменшення корупційних проявів.

Проблеми: повільне забезпечення електронних сервісів в Україні; необхідність значних фінансових ресурсів на ці цілі.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) розширення можливостей «Електронного кабінету платника податків»;
- 2) розширення сфери податкових електронних перевірок;
- 3) посилення електронного консультування платників податків; запровадження електронної акцизної марки.

4. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

Коаліційна Угода ВРУ:

«Відмова від каральної моделі податкового контролю».

Стратегія «Україна – 2020»:

«Формування системи податкового контролю залежно від ступеня ризику в діяльності платників податків».

Програма діяльності КМУ:

документом не визначено.

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

- «перехід від наглядово-каральної функції фіскальних органів до обслуговуючої, що допомагає в нарахуванні та проведенні сплати податків, формування системи податкового контролю залежно від ступеня ризику діяльності платників податків;
- Скасування штрафних фінансових санкцій щодо платників податків, які без оскарження податкового повідомлення-рішення сплатили донараховані платежі (Угода);
- Запровадження обов'язковості видачі податкового повідомлення-рішення у разі складення акту за результатами перевірки (Угода);
- Поширення дії Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» на податкові органи (Угода)».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

документом не визначено.

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.):

- «боротьба з контрабандою на митниці;
- боротьба з ухилянням від сплати податків;
- конфіскація активів «режиму».

Податкова реформа Комітету Верховної ради України з питань податкової та митної політики:

- «запровадження механізму медіації – альтернативного врегулювання податкових спорів (створення незалежного від ДФС колективного органу для розгляду податкових спорів, рішення якого будуть обов'язковими для виконання контролюючими органами);
- однорівнева система апеляційних оскаржень платниками».

Реанімаційний пакет реформ:

«повинні бути скасовані штрафні санкції за порушення, що не призвели до зменшення надходжень до бюджету; інспектор повинен не карати, а допомагати платнику податків правильно розраховувати, сплатити і відзвітувати».

Асоціація податкових радників:

- «ліквідація податкової міліції, створення Фінансової гвардії;
- відміна фактичних та камеральних перевірок, зустрічних звірок;
- закріплення норми щодо заборони порушення під час проведення перевірки робочого графіка підприємства;

- скасування планів донарахувань;
- зменшення кількості перевірок платників податків;
- запровадження єдиного документу – акт + податкове повідомлення-рішення;
- розробка (вдосконалення) та внесення до Податкового кодексу чітких, прозорих та зрозумілих критеріїв відбору суб'єктів господарювання для проведення перевірок
- запровадження елементів медіації; заборона відкриття кримінальних проваджень до узгодження податкових зобов'язань і фактичної несплати угоджених податкових зобов'язань до бюджету».

Нова країна:

«Відсутність важелів податкової для перевірок – всі накладні в електронному виді, переважний контроль простих величин – оборот, площа, кількість співробітників».

Результат:

- Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014;
- Прийнято Закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків».
- Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків» від 17.07.2015.

Оцінка громадськості:

Громадськість підтримує намагання держави зменшувати податковий тиск на платників податків, проте темпи проведення даного напрямку реформи залишаються доволі низькими. Основною проблемою є те, що Фіскальна служба України по своїй суті залишається фіскальним органом, а не сервісною службою.

Оцінка бізнесу:

«Протягом року вносилися лише «косметичні» зміни і жодним чином не компенсує ті втрати, які вже понесені бізнесом, особливо малим, внаслідок посилення фіскального тиску раніше прийнятими змінами до законодавства, зокрема щодо ліцензування виробництва та продажу пива, та застосування реєстраторів розрахункових операцій платниками єдиного податку, роздрібного продажу деяких піддакцизних товарів. Позитивно оцінюється бажання законодавців налагоджувати партнерські відносини між платниками податків та фіскальними органами, проте неререформовані податкові органи зберігають старий фіскальний тиск¹».

Проблеми: існує велика ймовірність того, що у разі відмови платника податку від проведення фактичної перевірки до нього може бути застосований адміністративний арешт майна.

РЕКОМЕНДАЦІЇ: підвищення професійності роботи працівників податкової служби з платниками податків, розширення застосування електронних сервісів для зменшення можливостей до ухилення від сплати податків та проявів корупції.

¹ First Consulting Company - <http://firstconsulting.com.ua/articles/63-chi-spravdi-khochut-v-ukrajini-zmenshiti-podatkovij-tisk-populizm-vs-real-ni-zmini>

5. ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК

Коаліційна Угода ВРУ:

«зменшення фіскального навантаження на фонд оплати праці, в тому числі, розміру єдиного соціального внеску до 18 % з застосуванням запобіжника у вигляді обов'язкового збереження розміру нарахувань та відрахувань з ФОП протягом року та поступовий перерозподіл фіскального навантаження на ФОП між роботодавцем та найманою особою; забезпечення сплати податку з доходів фізичних осіб виключно за місцем здійснення діяльності працівника, податок з доходів якого сплачується».

Стратегія «Україна – 2020»:

«Зменшення податкового навантаження на заробітну плату з метою її детінізації».

Програма діяльності КМУ:

«Легалізація заробітної плати шляхом зменшення навантаження на фонд оплати праці; Розроблення та сприяння прийняттю Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (поетапне зменшення розміру єдиного внеску з 41 до 15 відсотків)».

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

- зменшення податкового навантаження на заробітну плату з метою її детінізації;
- посилення відповідальності за виплату заробітної плати «в конвертах» (розроблення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України);
- забезпечення сплати податку з доходів фізичних осіб виключно за місцем здійснення діяльності працівника, податок з доходів якого сплачується».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

Положення відсутні.

Меморандум між Україною та МВФ:

«Ми продовжимо зменшувати клин єдиного соціального внеску, що має заохочувати вивід заробітної плати з тіні. Результати зусиль, спрямованих в 2015 році на легалізацію, задать напрямком подальшого реформування ставок єдиного соціального внеску. Ми продовжимо реалізовувати заходи, започатковані в 2015 році з розширення бази і подальшого підвищення прогресивності оподаткування».

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.):

«ПДФО – 20%, ЄСВ – 20%. Середньострокова мета – об'єднати ПДФО та ЄСВ».

Податкова реформа Комітету Верховної ради України з питань податкової та митної політики:

- базова ставка ПДФО - 10% (чинна 15/20%);
- єдина ставка ЄСВ 20%;
- поступове створення альтернативи спрощеній системі оподаткування у вигляді розбудови системи оподаткування доходів самозайнятих осіб: мінімальна кількість звітних форм та платежів (раз на рік); надспрощена система обліку доходів та витрат (дві кор-

зини) + прямолінійний метод амортизації; лібералізація правил складання первинних документів;

- відсутність фіскальних перевірок».

Реанімаційний пакет реформ:

«ЄСВ, Злиття ПФ з бюджетом, зменшення ставки до 18%, підвищення відповідальності за ухилення (далі – тільки для ПФ); в подальшому – повна ліквідація; ПДФО - повернення до єдиної ставки 15%, компенсація за рахунок детінізації, податку на нерухоме майно; надалі – злиття з ЄСВ».

Асоціація податкових радників:

«Об'єднання ПДФО і ЄСВ, контроль відповідності видатків доходами фізичних осіб шляхом обмеження готівкових розрахунків».

Нова країна:

«Соціальний податок (ЄСВ) – 41% мінімальної зарплати; ПДФО – 10%».

Результат:

- Прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014;
- Прийнято Закон України «Про внесення змін до розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо зменшення навантаження на фонд оплати праці» від 02.03.2015 р.;
- Прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.2014.

Оцінка громадськості:

- 1) зниження ставок ЄСВ у пропонованому вигляді не сприяє легалізації доходів громадян;
- 2) всі ті, хто платив заробітну плату, не приховуючи фактичних доходів, не отримали жодного зменшення податкового навантаження на фонд оплати праці. А тим, хто платить лише прийнятний мінімум, запровадження понижуючого коефіцієнта при виконанні умов для його застосування не приносить жодної вигоди, лише зайві витрати. Щодо працівника, то із збільшеного (легального) доходу доведеться сплатити ще й податок на доходи фізичних осіб і військовий збір, а відтак працівник отримає на руки легальну зарплату, але в значно меншому обсязі.

Оцінка бізнесу: Зміни законодавства, простягнення єдиного соціального внеску не знизили податкового тиску на бізнес. Фактична кількість об'єктів оподаткування не скоротилась при формальному зменшенні кількості податків, заробітні плати залишаються в тіні, адміністрування не спростилося. Однак, сам старт процесу реформування оподаткування доходів фізичних осіб є позитивним.

Проблеми:

- 1) відсутність компенсаторів для державного бюджету та бюджету пенсійного фонду;
- 2) висока ставка ЄСВ;
- 3) складне адміністрування.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) зниження ЄСВ має бути синхронно з об'єднанням ЄСВ та ПДФО;
- 2) зниження ставок повинно стосуватися всіх суб'єктів та всіх нарахувань на фонд оплати праці;
- 3) створення передумов для легалізації доходів за допомогою нових інструментів та зменшення податкового навантаження;
- 4) проведення реформи фінансового ринку, зокрема щодо недержавного пенсійного забезпечення, реформа пенсійної системи;
- 5) запровадження жорсткіших санкцій за не оформлення договорів з працівниками та посилення відповідальності за невиплату заробітної плати.

6. РЕФОРМА ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Коаліційна Угода ВРУ:

«Реформа податку на додану вартість».

Стратегія «Україна – 2020»:

«Удосконалення адміністрування податку на додану вартість».

Програма діяльності КМУ:

«Впровадження нової системи адміністрування податку на додану вартість».

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

«удосконалення адміністрування податку на додану вартість».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

«Посилення потужностей збору і контролю, з окремим наголосом на процедурах відшкодування ПДВ; Імплементация положень Директива Ради ЄС № 2006/112/ЄС від 28.11.2006 року про спільну систему податку на додану вартість та Директива Ради № 2007/74/ЄС від 20.12.2007 року про звільнення від податку на додану вартість і мита на товари, що ввозяться особами, які подорожують з третіх країн».

Меморандум між Україною та МВФ:

«Для підвищення рівня розрахунків по ПДВ ми ввели електронну систему адміністрування ПДВ; із січня 2016 р. ми поширимо дію загального режиму оподаткування ПДВ на весь сільськогосподарський сектор у відповідності до міжнародної практики».

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.):

«ПДВ – 20%».

Податкова реформа Комітету Верховної ради України з питань податкової та митної політики:

- «зниження ставки податку до 15% (чинна 20%);
- спрощення вимог системи електронного адміністрування (СЕА) для малого та середнього бізнесу – збільшення для малих та середніх підприємств розміру «стимулюючого овердрафту» – суми ПДВ, на яку платник має право зареєструвати податкові накладні в Єдиному реєстрі податкових накладних без грошового забезпечення, що дозволить припинити вилучення обігових коштів малого та середнього бізнесу».

Реанімаційний пакет реформ:

«ПДВ - електронне адміністрування, автоматичне відшкодування».

Асоціація податкових радників:

«запровадження автоматичного відшкодування ПДВ за операціями здійснення інвестицій в необоротні активи без встановлення критерію обсягу таких інвестицій».

Нова країна:

«ПДВ – 20%, мінімальний ПДВ – 2% обороту в цінах реалізації без ПДВ».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість» від 16.07.2015;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу» від 25.12.2014.

Оцінка громадськості: практично усі норми щодо запровадження системи електронного адміністрування набрали чинності з 1 січня 2015 року, частково з 1 липня 2015 року, що суперечить публічним заявам офіційних осіб щодо запровадження системи електронного адміністрування з 1 лютого 2015 року. У зв'язку з цим станом на 1 січня 2015 року платники ПДВ отримали проблеми щодо переносу залишків від'ємного значення ПДВ, врахування надміру сплачених сум, сум бюджетного відшкодування, заявлених в рахунок майбутніх платежів, реєстрації у січні 2015 року податкових накладних.

Оцінка бізнесу:

- 1) замість створення умов, які унеможливають махінації з ПДВ, через введення спецрахунків-ПДВ вводиться солідарна відповідальність платників податків, що перекладає тягар щодо збору податків з контролюючих органів на сумлінних платників податків і фактично забороняє здійснення угод за передоплатою;
- 2) відмивається частина обігових коштів з підприємств;
- 3) система ПДВ – рахунків суперечить директиві Ради 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість та Директиві ЄС 2010/45/ЄС.

Проблеми:

- 1) неефективна боротьба з тіньовими схемами;
- 2) електронне адміністрування ПДВ у частині використання ПДВ-рахунків призводить до вимивання у малих і середніх підприємств обігових коштів; вирішення проблеми відшкодування ПДВ.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) скасування електронного адміністрування ПДВ у частині депонування коштів на спецрахунках;
- 2) широке обговорення можливого реформування ПДВ з залученням бізнесу та інших зацікавлених сторін.

7. РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Коаліційна Угода ВРУ:

«Модернізація податку на прибуток - розрахунок об'єкта оподаткування податком на прибуток виходячи із сформованого згідно МСФЗ (міжнародні стандарти фінансової звітності) або П(С)БО (положення (стандарти) бухгалтерського обліку) фінансового результату у фінансовій звітності».

Стратегія «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Програма діяльності КМУ:

«Об'єднання податкової та бухгалтерської звітності, гармонізація її з міжнародними стандартами фінансової звітності».

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

Документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

документом не визначено.

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.):

«Податок на прибуток – 20%».

Податкова реформа Комітету Верховної ради України з питань податкової та митної політики:

- «зниження базової ставки податку до 15% (чинна 18%);
- скасування авансових внесків, запроваджених з 1 січня 2013 року, механізм справляння яких не містить економічного обґрунтування та не враховує фактичний поточний фінансовий стан платника податку;
- реінвестиції в необоротні активи та капітальне будівництво не оподатковуються – податкова різниця на реінвестування».

Реанімаційний пакет реформ:

«Заміна податком на розподілений прибуток (10% – 18%) з мінімальним порогом у відсотках від вартості основного капіталу (відповідно, 1% – 1.8%); ліквідація податкового обліку».

Асоціація податкових радників:

«скасування податку на дивіденди».

Нова країна:

«Податок на розподілений прибуток 10%».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу» від 25.12.2014.

Оцінка громадськості: щодо гармонізації податкового та бухгалтерського обліку: з одного боку, декларується спрощення обліку, а з іншого боку, залишається окремий податковий облік необоротних активів, податкові коригування за яким призводять до збільшення податкового навантаження, частково обмежується право платників податку на перенесення збитків, розширюється сфера застосування звичайних цін.

Оцінка бізнесу: щодо гармонізації податкового та бухгалтерського обліку: запроваджені дві норми, які дублюють одна одну, та фактично встановлюють новий об'єкт перевірок – правильності ведення бухгалтерського обліку. Реалізація зазначених норм ускладнена відсутністю в органах фіскальної служби кваліфікованого персоналу, суб'єктивізмом бухгалтерського обліку, відсутністю у фіскальної служби права тлумачити та надавати податкові роз'яснення щодо норм законодавства про бухгалтерський облік (особливо положень міжнародних стандартів бухгалтерського обліку).

Проблеми: сплата авансових платежів; складність адміністрування податку.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) зниження ставки податку на прибуток;
- 2) перегляд бази оподаткування;
- 3) скорочення кількості податкових різниць.

8. СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ

Коаліційна Угода ВРУ:

«спрощення системи адміністрування у разі використання реєстраторів розрахункових операцій».

Стратегія «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Програма діяльності КМУ:

документом не визначено.

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

«Спрощення системи адміністрування у разі використання реєстраторів розрахункових операцій (Угода)».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

«Ми також зробимо обов'язковим використання касових апаратів фізичними особами-підприємцями, починаючи з 1 липня 2015 року».

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 р.):

«Скорочення кількості груп з 4 до 3 за такими основними критеріями: група А – 300 тис. грн., група Б – 2 млн. грн., група В – 2 млн. грн.».

Податкова реформа Комітету Верховної ради України з питань податкової та митної політики:

- «1 група – без змін;
 - 2 група – без змін, фізособи до 5 найманих працівників;
 - 3 група – фізособи до 10 найманих працівників; юрособи до 25 найманих працівників; обсяг доходу 5млн.грн.; 4 – 10% від доходу (в залежності від діяльності); 6% – у 2016 році; 8% – у 2017 році;
 - 4 група – сільськогосподарські товаровиробники, частка с/г 75%; обсяг доходу 100 млн. грн.; площа земель до 3 тис. га; ставка від нормативно-грошової оцінки: рілля, пасовища – 0,45%, багаторічні насадження – 0,27%, землі водного фонду – 1,35%.
- (Запропонована модель спрощеної системи проіснує лише до 01.01.2018 року)».

Реанімаційний пакет реформ:

«...збереження груп 1 – 3. Закриття більшої частини можливостей для зловживань».

Асоціація податкових радників:

«...ліквідація 2 і 3 групи спрощенців або 20 млн грн. для 3 групи».

Нова країна:

«...залишається спрощена система для малого бізнесу».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій» від 01.07.2015.

Оцінка громадськості: з одного боку, шляхом запровадження посилення відповідальності за приховування доходів громадян та за порушення у сфері трудового законодавства унеможливується ухиляння бізнесом від оподаткування, а з іншого боку, розширюється сфера застосування спрощеної системи оподаткування та створюється можливість для її використання в узаконених схемах мінімізації податків, зокрема і за заробітною платою. У результаті збільшаться масштаби оптимізації податкового навантаження шляхом використання спрощеної системи оподаткування.

Оцінка бізнесу:

- 1) запропоновані органами влади зміни – це тягар на бізнес, відмова від відкриття нового бізнесу через подорожчання стартових витрат;
- 2) обов'язковість касових апаратів для всіх без винятку СПД – нонсенс, оскільки є багато сфер, де їх просто не треба.

Проблеми:

- 1) тінізація економіки з використанням спрощеної системи оподаткування;
- 2) великі витрати на реєстратори розрахункових операцій.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) добровільність застосування реєстраторів розрахункових операцій;
- 2) спрощена система оподаткування є необхідною, проте потребує реформування з метою зменшення тіньового сегменту.

9. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З РОЗДРІБНИХ ПРОДАЖІВ

Коаліційна Угода ВРУ:

«...акцизний податок залишається в основному переліку податків і зборів».

Стратегія «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Програма діяльності КМУ:

документом не визначено.

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

«Гармонізація Директив Ради № 92/83/ЄЕС від 19.10.1992 року про гармонізацію структури акцизних зборів на спирт та алкогольні напої; Директива Ради № 2008/118/ЄС від 16 грудня 2008 року стосовно загальних умов акцизного збору; Директива Ради № 2011/64/ЄС від 21 червня 2011 року про структуру та ставки акцизного збору на тютюнові вироби (кодифікація)».

Меморандум між Україною та МВФ:

«Ми розширили базу оподаткування податком на нерухомість і ввели новий акцизний податок на кінцевий продаж за ставкою 5 відсотків».

Податкова реформа Комітету Верховної ради України з питань податкової та митної політики:

- електронні процедури адміністрування акцизного податку (система електронного адміністрування реалізації пального - введення акцизної накладної, як обов'язкового електронного документу, який складатиметься при здійсненні всіх операцій з реалізації пального на внутрішньому ринку; унеможливлення випадків реалізації на АЗС не облікованих обсягів пального, з яких не сплачений акцизний податок; скорочення частки тіншового сектору ринку нафтопродуктів та скрапленого газу;
- запровадження електронної акцизної марки для тютюнових та алкогольних виробів;
- поступове збільшення ставок акцизів до рівня передбаченого угодою з ЄС;
- удосконалення справляння роздрібного акцизного податку при реалізації нафтопродуктів - база – весь обсяг пального, відпущеного на АЗС (сьогодні – для некомерційного використання); фіксована ставка у Євро (сьогодні - 5% від вартості пального)».

Реанімаційний пакет реформ:

«Ліквідація – на автомобілі. Усе решта – тільки специфічні ставки на оптимальному рівні; Включає перегляд бази оподаткування, ставок і механізмів його справляння, зокрема, скасування роздрібного акцизу, який суттєво ускладнює адміністрування цього податку».

Нова країна:

«Акцизи і рентні платежі – зберігаємо існуючу модель».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014

Оцінка громадськості: акцизний податок з роздрібних продажів необхідно відмінити, оскільки він негативно впливає на підприємницьку діяльність та не відповідає європейським нормам.

Оцінка бізнесу: фіскальні органи, і самі підприємці зіткнулися з проблемою адміністрування акцизу з роздрібною торгівлю підакцизними виробам, який по суті, не стягується в магазинах без касових апаратів. При цьому торговці, які мають касову техніку, змушені працювати в нерівних умовах, продаючи сигарети і алкоголь за вищою ціною з урахуванням 5-відсоткової «націнки», тому запровадження даного акцизу створює нерівні умови торгівлі для дрібних (МАФи) та крупних торговельних пунктів, що суперечить основним принципам системи оподаткування в Україні; акцизний податок з роздрібних продажів необхідно відмінити, оскільки він негативно впливає на підприємницьку діяльність та не відповідає європейським нормам

Проблеми:

- 1) акцизний податок з роздрібних продажів передбачає подвійне оподаткування, що суперечить принципам оподаткування та Директивам ЄС, які Україна повинна імплементувати відповідно до Угоди про асоціацію, проблема його адміністрування;
- 2) відсутність стратегії гармонізації ставок до європейських відповідно до вимог Угоди про асоціацію з ЄС призводить до підняття ставок акцизу та встановлення нових податків без належного обґрунтування, що призводить до погіршення бізнес-клімату.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) розробка графіку гармонізації акцизних ставок відповідно до європейського законодавства з метою ефективного планування бюджетних надходжень;
- 2) покращення бізнес-клімату та боротьби з негативними соціальними явищами;
- 3) скасування акцизного податку на роздрібну торгівлю підакцизними товарами як такого, що не відповідає Угоді про асоціацію та Коаліційній угоді.

10. ДОДАТКОВИЙ ІМПОРТНИЙ ЗБІР

Коаліційна Угода ВРУ:

КУ не передбачала встановлення додаткового імпортного збору

Стратегія «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Програма діяльності КМУ:

документом не визначено.

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Угода про асоціацію з ЄС:

документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

«У бюджеті на 2015 рік закладено тимчасову надбавку на імпорт, що вводиться в дію з 25 лютого 2015 року і базується на статті XII ГАТТ. Ми налаштовані усунути додаткове імпортне мито до кінця 2015 року, або раніше, у випадку якщо СОТ його не ухвалить».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014.

Оцінка громадськості: негативна, негайна відміна.

Оцінка бізнесу: проти активно виступають не тільки імпортери, які зазнають найбільших втрат, а й експортери, частка імпортової складової у виробництві продукції яких, є значною. Додаткові збори впливають на цінову політику підприємств, яка часто була найбільшою конкурентною перевагою вітчизняних експортерів. Із-за цього існує небезпека втрати вітчизняними підприємствами своїх позицій як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Проблеми: негативний вплив на бізнес експортерів та імпортерів, подорожчання товарів, проте зростання надходжень до бюджету, динаміка сальдо платіжного балансу майже не змінилася. У державний бюджет за 2015 рік заплановано надходження від додаткового імпортного збору у сумі 17,6 млрд, а станом на 1 липня до загального фонду державного бюджету вже надійшло 9 млрд. грн. Разом з тим, сальдо платіжного балансу у березні та квітні було негативним, а у травні за попередніми даними НБУ позитивним на рівні 320 млн. дол. США. Проте, сальдо рахунку поточних операцій, яке відображає динаміку експорту та імпорту залишається негативним у розмірі 10млн.дол.США. Також за даними НБУ скорочення експорту у травні прискорилося до 42,3%, а імпорту до 45,2%.; для регулювання платіжного балансу держава не обрала ринкові методи, які стосуються стимулювання експорту за рахунок сприятливих умов для бізнесу. Обраний адміністративний метод у вигляді протекціоністського підвищення імпортних мит створює проблеми як для вітчизняних експортерів, так і для міжнародного іміджу України. Крім того, особливого занепокоєння викликає відсутність ефективних публічних консультацій щодо прийняття державних рішень, які впливають на господарську діяльність підприємств, що поглиблює недовіру бізнесу та громадян до влади.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) відміна додаткового імпортного збору.

11. ПОДАТОК НА НЕРУХОМІСТЬ

Коаліційна Угода ВРУ:

«Реформувати податок на нерухомість у відповідності до європейської практики (зарахування до місцевих бюджетів), надання органам місцевого самоврядування права визначати ставки та базу оподаткування з урахуванням соціально-економічного стану на відповідній території та граничних обмежень, визначених законом».

Стратегія «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Програма діяльності КМУ:

документом не визначено.

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

«...ми розширили базу оподаткування податком на нерухомість».

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015р.):

- «відміна пільг по комерційній нерухомості та складським приміщенням (рішення місцевих рад);
- податок на нерухомість – підвищення максимальної ставки до 3% від мін ЗП (рішення місцевих рад);
- «розкішні» квартири та будинки (300/ 500 кв. м., 25.000 грн.);
- податок з авто класу «люкс» 25.000 грн. при вартості авто понад 1 млн. грн.».

Податкова реформа Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики:

документом не визначено.

Реанімаційний пакет реформ:

«Включає визначення бази оподаткування в залежності від його вартості, ставок та механізмів розрахунку, що дозволить зменшити навантаження на заробітну плату і перерозподілити його на більш заможних людей, що дозволить вирівняти соціальну нерівність, що була сформована в Україні».

Нова країна:

«Диференційоване оподаткування площі (однакові ставки для комерційної і некомерційної площі)».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014.

Оцінка громадськості: проблемним питанням залишається соціальна несправедливість самого податку, оскільки він обчислюється в залежності від площі об'єкта нерухомості; проблемним є адміністрування податку.

Оцінка бізнесу: щодо податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, не є правильним в умовах фінансової кризи та суттєвого зниження доходів значної кількості населення країни включення до об'єкта оподаткування допоміжних (нежитлових) приміщень, до яких належать сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, погребі, навіси тощо, адже такі об'єкти, передусім, розташовані у сільській місцевості та є невід'ємною частиною ведення підсобного господарства.

Проблеми:

- 1) обмежений реєстр нерухомості;
- 2) проблеми з реалізацією закону в частині допоміжних житлових приміщень;
- 3) база оподаткування не відповідає європейському досвіду.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) вирішення питання обмеженості реєстрів; базою оподаткування повинно бути вартість нерухомості, а не площа;
- 2) зменшення переліку об'єктів оподаткування.

12. ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Коаліційна Угода ВРУ:

«Забезпечення відповідності процедур контролю за трансфертним ціноутворенням у відповідності до принципів ОЕСР; Ініціювання укладення договорів про уникнення подвійного оподаткування, зокрема з країнами, які внесені до переліку офшорних зон; Запровадження законодавчих умов та стимулів для деофшоризації економіки України».

Стратегія «Україна – 2020»:

«...удосконалення законодавства з питань трансфертного ціноутворення».

Програма діяльності КМУ:

«Контроль за трансфертним ціноутворенням, зокрема розроблення та сприяння прийняттю змін до законодавства, що регулює трансфертне ціноутворення».

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

«Ініціювання укладення договорів про уникнення подвійного оподаткування, зокрема з країнами, які внесені до переліку офшорних зон (Угода)».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

Сторони намагаються покращувати співробітництво та обмін досвідом у боротьбі з податковим шахрайством

Меморандум між Україною та МВФ:

«1) Для посилення платіжної дисципліни ми внесли зміни в законодавство з питань трансфертного ціноутворення, розширивши охоплення правил трансфертного ціноутворення; 2) Ми посилюватимемо адміністративну спроможність при застосуванні законодавства про трансфертне ціноутворення».

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 року)

документом не визначено.

Податкова реформа Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики:

документом не визначено.

Асоціація податкових радників:

«Укладення договорів про уникнення подвійного оподаткування з країнами, які відносяться до офшорної зони».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням» від 28.12.2014;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» від 15.07.2015.

Проблеми: більшість працівників органів фіскальної служби потребують підвищення кваліфікації щодо перевірок трансфертного ціноутворення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) провести додаткові обговорення та опитування бізнесу через півроку після введення в дію Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» від 15.07.2015;
- 2) підвищувати кваліфікацію інспекторів із залучення міжнародних консультантів.

13. ПОДАТКОВИЙ КОМПРОМІС

Коаліційна Угода ВРУ:

«...надання можливості для досягнення податкового компромісу (податкової угоди) у 2014 році та проведення податкової амністії капіталів після реформування податкової системи шляхом одноразового добровільного декларування з 1 січня 2016 року».

Стратегія «Україна – 2020»:

документом не визначено.

Програма діяльності КМУ:

«Запровадження інституту податкового компромісу з метою повного декларування наявних активів та введення обов'язкового декларування доходів».

План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020»:

«Надання можливості для досягнення податкового компромісу (податкової угоди) у 2014 році та проведення податкової амністії капіталів після реформування податкової системи шляхом одноразового добровільного декларування з 1 січня 2016 р. (Угода)».

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС:

документом не визначено.

Меморандум між Україною та МВФ:

документом не визначено.

Нова податкова реформа Мінфіну (вересень 2015 року)

документом не визначено.

Податкова реформа Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики:

документом не визначено.

Асоціація податкових радників:

«...податкова амністія, а не податковий компроміс».

Результат:

- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014;
- прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у разі застосування податкового компромісу» від 25.12.2014.

Оцінка громадськості: частина громадськості виступає за податкову амністію, а не компроміс.

Оцінка бізнесу: бізнес не дуже активно застосовує податковий компроміс через страх бути притягненим до кримінальної відповідальності за іншими статтями або ж через нарахування йому більшої суми суму боргу.

Проблеми: чимало порушень з тих чи інших причин не підпадають під дію компромісу; сама реалізація цієї процедури надто залежить від фіскальних органів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- 1) продовження дії податкового компромісу після внесення змін до законодавства, що коректуватимуть основні проблеми, які виникли під час його першого застосування;
- 2) реформа судових органів.

14. МІЖСЕКТОРАЛЬНИЙ ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ РЕФОРМИ

Податкова реформа тісно пов'язана з реформами в інших сферах, зокрема реформою дерегуляції, адміністративною реформою та децентралізацією, конституційною реформою, антикорупційною та реформою судово-правоохоронних органів, реформою державної служби, реформою у сфері енергетики та пенсійною реформою.

Дерегуляційна реформа передбачає створення сприятливих умов для ведення підприємницької діяльності, що тісно пов'язано із податковою реформою. У 2015 році реформа дерегуляції проводилася найактивніше серед інших економічних реформ, що позитивно вплинуло на бізнес-клімат в Україні.

Адміністративна реформа та децентралізація передбачає передачу бюджетних повноважень місцевій владі, що створюватиме конкуренцію між регіонами та впливатиме на ефективність справляння податків. Запровадження у 2015 році акцизного збору з роздрібних продажів як компенсатора зменшення надходжень від податку на доходи фізичних осіб було не зовсім вірним рішенням у зв'язку зі складністю адміністрування податку та невідповідністю його європейським вимогам. У контексті децентралізації також важливо є **конституційна реформа**, яка серед інших заходів передбачає зміни у системі державного управління та передачу владних повноважень і відповідальності з «центру» на рівень органів місцевого самоврядування, виходячи в т. ч. із принципу субсидиарності.

Антикорупційна та реформа судово-правоохоронних органів позитивно впливає на захист прав бізнесу, що є важливим індикатором для іноземних інвесторів. На жаль, у 2015 році дані реформи проводяться не дуже активно, що створює додаткові перешкоди для інвестування капіталу в Україну. Недосконалість судової та правоохоронної системи, відсутність чіткої державної програми боротьби з організованою злочинністю, в тому числі і в економічній сфері, низький рівень довіри населення до судових та правоохоронних органів поглиблюють проблеми, пов'язані з підприємницькою діяльністю та створюють додаткові стимули для ведення бізнесу в «тіні».

Відсутність **реформа державної служби** спричинює відсутність довіри бізнесу до держави та держави до бізнесу, високу бюрократизація, недосконале інституційне та законодавче забезпечення. Результатом проблем є формування на цій основі корпоративно-бюрократичних структур, які фактично підміняють собою механізм державного управління. Іншою проблемою є часта зміна законодавчого забезпечення підприємницької діяльності, що унеможлиблює ефективно планувати діяльність бізнесу та сприяє постійному пошуку шляхів до тінізації діяльності.

Реформа у сфері енергетики та податкова реформа перебувають у певній залежності. Зокрема, державне рішення щодо підвищення ставки рентної плати до 70% для газовидобувних компаній, працюють на основі договорів про спільну діяльність негативно вплинуло на розвиток вітчизняного газодобувного ринку, знизило конкуренцію на газовому ринку для українських компаній та погіршило імідж України серед іноземних інвесторів у цій сфері.

Податкова реформа тісно пов'язана із **пенсійною реформою**, передумови для здійснення якої виникли вже давно. Серед них і зменшення кількості платників податків у солідарній системі, і зростання податкового навантаження на працюючих, і велика різниця у розмірі пенсій, а також постійний дефіцит Пенсійного фонду. Ці кошти компенсуються з державного бюджету, а отже їх доводиться забирати з інших статей видатків або шляхом підвищення податкового навантаження на платників податків.

ПОЗНАЧЕННЯ

1. Коаліційна угода ВРУ – Угода про коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» ВРУ VIII скликання від 27 листопада 2014 року.
2. Стратегія «Україна – 2020» – Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015.
3. Програма діяльності КМУ – Постанова Верховної України від 27.02.14 №799-VII «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України»
4. План заходів з виконання програми КМУ і Стратегії «Україна – 2020» – План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 213.
5. Угода про Асоціацію між Україною та ЄС– Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 року, № 1678-VII.
 Меморандум між Україною та МВФ – Меморандум про економічну та фінансову політику до Листа про наміри України до МВФ від 27.02.15 № 3080/0/2-15. МЕМОРАНДУМ про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором.
6. Нова податкова реформа Мінфіну– презентація Міністерства фінансів України на Національній раді реформ 3 вересня 2015 р.
7. Податкова реформа Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики - презентація Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики на Національній раді реформ 3 вересня 2015 р.
8. Реанімаційний пакет реформ – є громадською платформою, яка об'єднує провідні неурядові організації і експертів з усієї України та виконує функції координаційного центру з розробки та реалізації ключових реформ в Україні.
9. Асоціація податкових радників - об'єднує інтелектуальні зусилля фахівців податкової та митної сфери – податкових консультантів та радників, юристів, аудиторів, бухгалтерів, представників державних органів, науковців та суспільних діячів.
10. Громадянська платформа Нова Країна — це неполітичне громадське об'єднання, що має на меті розробку і втілення реформ в Україні.

МЦПД – провідний незалежний аналітичний центр, що функціонує з 1994 року та орієнтується у своїй роботі на стандарти RAND Corporation та інших провідних світових think-tanks.

МЦПД – це команда з понад 20-ти аналітиків. Впродовж понад 20-ти років аналітики та експерти МЦПД розробляють рекомендації для Уряду, місцевої влади та громад щодо запровадження найкращого європейського та світового досвіду реформ в Україні.

МЦПД – це низка законопроектів та інших нормативно-правових актів, прийнятих на основі рекомендацій Центру.

МЦПД – це проекти, реалізовані в європейських країнах, та партнерство з міжнародними інституціями, аналітичними центрами та громадськими організаціями з усього світу.

МЦПД – це потужний майданчик для обміну думками, на якому відбувається понад 100 конференцій, семінарів, вебінарів, круглих столів, тренінгів та інших заходів на рік за участю представників влади, політиків, експертів та аналітиків, громадських діячів та активістів.

МЦПД – це регулярні аналітичні публікації Inside Ukraine, Foreign Policy Insight та щомісячний Економічний прогноз, що тримають руку на пульсі державних рішень, політичної конкуренції та економічної ситуації всередині України, а також зовнішньополітичних стратегій та подій у світі, що мають вплив на Україну.

МЦПД – синергія аналітичного й інформаційного напрямків роботи завдяки унікальному партнерству з новинним порталом «Апостроф» apostrophe.com.ua.

МЦПД – це можливість проходження стажування для талановитої молоді та обміну досвідом для реалізованих професіоналів.

Наше гасло: Робимо зміни можливими!

Міжнародний центр перспективних досліджень

Телефон: +38 (044) 253-44-82

Факс: +38 (044) 253-44-82

Електронна пошта: office@icps.kiev.ua

www.icps.com.ua